

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO PLĖTROS
ĮSTATYMO NR. VIII-935 2 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Įstatymo projekto tikslas – papildyti Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo (toliau – SVVP įstatymas) 2 straipsnio 17 dalį: įtraukti labai mažas ir mažas įmones, vykdančias mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, registruotas Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje ne ilgiau kaip 10 metų.

Įstatymo projektu siekiama panaikinti kliūtis mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (toliau – MTEP) vykdančioms startuoliams pretenduoti į startuoliams skirtą valstybės paramą. MTEP vykdančioms startuoliams yra būdingi ilgesni produkto vystymo ciklai (t. y. galintys užtrukti ilgiau kaip 5 metus iki parengtumo rinkai). Startuolio sąvokos apibrėžtyje nurodytas 5 metų terminas apriboja šių startuolių galimybes pretenduoti į startuoliams valstybės skirtą paramą.

10 metų terminas pasirinktas atsižvelgiant į viešosios įstaigos Inovacijų agentūros 2025 m. sausio 10 d. parengtą Europos Sąjungos lyginamąją šalių analizę „Analitinė rekomendacija dėl startuolio apibrėžimo keitimo“ ir 2023 m. Europos Komisijos parengtą ataskaitą „European startup scoreboard“. Svarbu pabrėžti, kad 10 metų terminas yra dažniausiai pasikartojantis atliktose kokybinėse analizėse.

Priėmus Įstatymo projektą, valstybės paramą startuoliams administruojančios institucijos paraiškų vertinimo metu nustatys, ar pareiškėjas vykdo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą. Vertinimas bus atliekamas pagal paraiškėjo pateiktą pagrindžiančią informaciją ir pridedamus dokumentus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 650 „Dėl Rekomenduojamos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros etapų klasifikacijos aprašo patvirtinimo“, kilus neaiškumų ūkio subjektai gali pagal poreikį kreiptis į viešąją įstaigą Inovacijų agentūrą dėl ekspertinės išvados dėl ūkio subjektų vykdomos veiklos priskyrimo moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai. Viešoji įstaiga Inovacijų agentūra ūkio subjektų vykdomos veiklos vertinimą atlieka vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 4-409 „Dėl Vykdomos eksperimentinės plėtros vertinimo metodikos patvirtinimo“.

Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra suprantama taip, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme.

Taip pat, atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo reikalavimus, Įstatymo projektu atliekami techniniai SVVP įstatymo 3 straipsnio pakeitimai.

Planuojama, kad Įstatymo projektas bus svarstomas Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. pavasario sesijoje, todėl numatoma, kad SVVP įstatymas įsigalios 2025 m. liepos 1 d.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatorė – Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų politikos grupės (grupės vadovas Edvinas Griksas, tel. + 370 659 43 059, el. p. edvinas.griksas@eimin.lt) patarėjas Ernestas Černis (tel. +370 660 31 355, el. p. ernestas.cernis@eimin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu startuoliais laikomos didelį ir inovacijomis grindžiamą verslo plėtros potencialą turinčios labai mažos ar mažos įmonės, Juridinių asmenų registre registruotos ne ilgiau kaip 5 metus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma papildyti startuolio sąvoką – įtraukti MTEP vykdančius startuolius, kurie remiasi moksliniais tyrimais ir naujovėmis kurdami inovatyvias prekes ar paslaugas ir siekdami išspręsti problemas, kurios reikalauja gilios ekspertizės ir ilgo plėtros laikotarpio. Šiuo metu SVVP įstatyme nustatyta startuolio sąvoka sudaro kliūtį MTEP vykdančioms startuoliams pretenduoti į valstybės paramą, kadangi MTEP yra būdingi ilgesni produkto vystymo ciklai (t. y. galintys užtrukti ilgiau nei 5 metus iki parengtumo rinkai). Jiems būdinga didelė rizika, ilgos tyrimų ir plėtros fazės, didesnė aukštąjį išsilavinimą ir techninę orientaciją turinčių darbuotojų dalis, palyginti su MTEP nevykdančiais startuoliais, techninės įrangos (angl. *hardware*) komponentų ir (arba) intelektinės nuosavybės prašymų turėjimas.

Labai mažoms ir mažoms įmonėms, vykdančioms mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą, taikomą startuolio sąvokos apibrėžtyje nurodytą terminą pailginus iki 10 metų, būtų suteikta galimybė MTEP vykdančioms startuoliams pretenduoti į startuoliams skirtą valstybės paramą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, atlikus numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, parengta numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės. Atliktas antikorupcinis vertinimas.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas Įstatymo projektas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. MTEP vykdančios startuolios turės galimybę pretenduoti į startuoliams skirtą valstybės paramą. Tai padidins konkurenciją tarp valstybės paramą siekiančių gauti startuolių.

MTEP vykdančios startuolios yra technologijų įmonės, kurių verslo modeliams būdingas ilgesnis vystymosi ciklas ir didesni finansiniai poreikiai; jos siekia sukurti aukštą inovacijų lygį ir turi pertrūkio potencialą (angl. *disruptive potential*). Šios įmonės laikomos aukštos pridėtinės vertės įmonėmis, turinčiomis didelį plėtros potencialą, todėl yra ekonomiškai naudinga skatinti tokių startuolių plėtrą.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant priimti Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus, įtraukti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projektu keičiama sąvoka „startuolis“ suderinta Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Įstatymo projektui įgyvendinti nereikia priimti įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektui įgyvendinti nereikės papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis: startuolis, MTEP.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

-
